

El llarg camí de la reconversió

Té sentit preparar-se per a una guerra més allunyada? La pregunta no és nova, però segur que està en el cap de molts polítics i militars de l'OTAN i el Pacte de Varsòvia. Poc podien imaginar-se fa un temps, que els militars d'un bàndol i l'altre tindrien els mateixos maldecaps a conseqüència dels acords entre els Estats Units i la Unió Soviètica.

A més, les decisions polítiques sempre van per davant dels fets i quan tot just s'està negociant un acord, es torna a presentar una nova proposta de reducció d'armament. A començament de març, la Unió Soviètica va iniciar pel seu compte la repatriació de part dels soldats establerts a Hongria i Txecoslovàquia. Les finalitats dels dos blocs van per camins diferents. Per un costat, l'OTAN treballa en el sentit de potenciar la seva vessant política, aconseguir augmentar la seva cohesió interna; per l'altre, el Pacte de Varsòvia ha d'afrontar el desmembrament dels règims que van omplir-lo de contingut polític. En aquest punt, els països de l'Est semblen més preocupats pel seu futur immediat que per donar un sentit polític molt més ampli a l'estructura del Pacte de Varsòvia.

De tota manera, malgrat que hi hagi reduccions importants d'armament i que la doctrina de resposta flexible que va veure la llum l'any 67, entri a formar part del museu de la història, l'anomenada solidaritat transatlàntica dels Estats Units i el Canadà es mantindrà. Aquests dos països continuaran mantenint la

seva presència de forces nuclears i convencionals a Europa.

Els experts consideren en aquest nou *statu quo* podria permetre a finals dels anys 90 un 25 per cent del pressupost que els països europeus destinen a despeses de defensa. Els primers símptomes

Els generals tornen a casa.

d'aquests nous temps ja s'han deixat sentir en fets concrets. Els Estats Units han anunciat que es reduirà la quantitat a construir d'unitats del superbomber B-2. Cada unitat d'aquest avió costarà 530 milions de dòlars, uns 64.000 milions de pessetes. L'administració Carter va donar llum verda a la construcció. Els temps han canviat i el B-2 pot haver perdut sentit abans de fer, com aquell que diu, el primer vol.

Josep Morell

Gorby tasta el carrer

Cada any la desfilada de l'I de Maig, a Moscou, començava amb les campanyes de les deu, en el rellotge de Kremlin. I amb l'arribada del politburó a la tribuna que hi ha en la tomba de granit de Lenin. Aquests dos, enguany, van ser els únics elements coincidents amb els

una xiuladissa històrica en retirar-se amb pas apressat de la tribuna.

Gorbatxov sabia que, des de quatre punts distints de Moscou, els manifestants convocats amb l'aquiescència de l'ajuntament anaven a entrar per primera volta en la Plaça Roja. Quan hi arribaren, l'espectacle fou històric: un pope brandant un crist i cridant "Gorbatxov, Déu ha ressuscitat", grups anarquistes fent voleiar banderes negres o roges i negres, un petit mar de banderes lituanes, aplaudides per la plaça, cartells contra el politburó, cànctics poc respectuosos amb el partit i xapetes en els jerséis amb l'efígie d'un Ieltsin hospitalitzat a Barcelona.

Vint minuts aguanta Gorbatxov l'espectacle. I al capdavant ja no pogué més i decidí abandonar la tribuna per la banda dreta. Aleshores, tímids xiulets van obrir pas a la cridòria més espectacular que recorden els murs de la ciutadella moscovita.

Fora de l'URSS aquests crits, aquestes propostes, han estat acollides en alguns casos amb sorpresa. És explicable. Gorbatxov té quatre fronts principals oberts: l'econòmic, el polític, l'informatiu i l'internacional. Dels quatre l'únic que va vent en popa és l'internacional, el que coneixem tots els de fora. Els altres no. I els altres són els que aguanten els ciutadans moscovites que el primer maig van esclatar dient prou.

Vicent Partal

Gorby.

anterior primers de maig. Tota la resta va ser absolutament distinta.

Primer, perquè no desfilaren unitats militars. Segon, perquè no convocava el partit sinó els sindicats. Tercer, perquè no hi havia consignes oficials. Quart, perquè l'Ajuntament de Moscou ja era un ajuntament democràtic, i perquè Gorbatxov, Rijkov i la resta de personalitats van aguantar vint minuts de desfílada contestatària i, després,